

Zpravodaj oborové platformy nevládních neziskových organizací pracujících v ochraně přírody

● DĚNÍ V PLATFORMĚ

Nový člen na platformě

Zelený kruh má nového člena na své Platformě. Je jím občanské sdružení KV NATURA. Posláním občanského sdružení KV NATURA je ochrana přírody a krajiny na území okresu Karlovy Vary. Více informací o aktivitách občanského sdružení již brzo najdete [zde](#).

ZK: Podzimní oborové setkání

V úterý 9. listopadu se v pražském Mánesu uskutečnilo Podzimní OBOROVÉ SETKÁNÍ EKOLOGICKÝCH NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ. Hlavní náplň Oborového setkání byla věnována prezentaci a hledání nových témat společné spolupráce NNO v ochraně životního prostředí. Svě aktivity představili ve svých příspěvcích zástupci Dopravní federace, Klimatické koalice, Koalice pro řeky, Koalice pro NATURU 2000 a nezávislé občanské iniciativy ProAlt. V dopolední části dále zazněly příspěvky Edvarda Sequense (Calla) o jeho zkušenosti s činností pracovní skupiny pro dialog o hlubinném úložišti a aktuální situaci kolem výběru vhodných míst pro jaderné úložiště, Martina Kryla (Hnutí DUHA) o přípravě nového programovacího období EU fondů a Miroslava Patrika

(Děti Země) o jeho aktuální práci poradce ministra dopravy.

Odpolední částí se na místo avizovaného ministra životního prostředí Pavla Drobila zúčastnili náměstkyně ministra Rut Bizková a náměstci ministra Ivo Hlaváč a Tomáš Tesař společně se svými kolegy. Zástupci MŽP zodpověděli řadu dotazů týkajících se mimo jiné pokračování programu Zelená úsporám, výběrového řízení na ředitele NP Šumava, postoje ČR k evropskému cíli snížení emisí CO₂ do roku 2020 na 30 % a mnohé další. Zápis ze setkání je uveřejněn na webových stránkách Zeleného kruhu. Více informací můžete získat u Zdeňky Šimkové (zdenka.simkova@zelenykruh.cz).

ZK: Seminář „INDIKÁTORY BLAHOBYTU“

Zelený kruh uspořádal v pondělí 22. listopadu seminář INDIKÁTORY BLAHOBYTU- všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat). Cílem semináře bylo představit různé způsoby, jak měřit stav společnosti jinak než prostřednictvím ekonomických ukazatelů. Na semináři byla prezentována nová publikace Zeleného kruhu s názvem INDIKÁTORY BLAHOBYTU- všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat). Na semináři vystoupili autoři textů Jiří Čáslavka z Glopolisu, Tomáš Háek z COŽP UK, Stanislav Kutáček z Masarykovy univerzity a Viktor Třebický z TIMURu. Publikace je volně k dispozici ke stažení na webových stránkách Zeleného kruhu

ZK: Mezinárodní klimatická konference Scenario 2050

V úterý 23. listopadu se Městské knihovně v Praze konala mezinárodní konference nazvaná „Scenario 2050 - Boj proti změně klimatu - technologie a strategie“, kterou uspořádali občanské sdružení Zelený kruh, Norské velvyslanectví, Britské velvyslanectví a Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Konference Scenario 2050 se tématicky zaměřila na vybrané technologie a strategie aplikované v rámci dlouhodobého úsilí o snižování emisí oxidu uhličitého a boje proti klimatickým změnám. První část konference se věnovala inovativním technologiím a opatřením. V odpoledním bloku byly představeny

vybrané scénáře, které analyzují cesty vedoucí ke snižování emisí a dosažení nízkouhlíkového energetického systému. Jaké jsou možnosti, potenciál, rizika a omezení spojená s dostupnými klimatickými technologiemi? Jakým způsobem je možné je aplikovat v rámci komplexních strategií boje proti změně klimatu? Cílem konference bylo podnítit intenzivní diskusi na toto téma - jak ve sféře nevládních organizací, tak i v oblasti vědy, průmyslu, státní správy a dalších zainteresovaných institucí.

Česká společnost ornitologická, Compassion in World Farming, DAPHNE ČR, KONOPA, Glopolis, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Společnost pro zvířata, Hnutí DUHA a Zelený kruh: Evropská zemědělská politika se musí zásadně změnit

Své připomínky k návrhu nové společné zemědělské politiky (SZP) Evropské unie předložila skupina českých ekologických organizací, které se zabývají dlouhodobými dopady zemědělství na kvalitu života lidí i zvířat a na životní prostředí. Materiál ekologických organizací obsahuje konkrétní opatření k postupnému zajištění udržitelného zemědělství a využívání kulturní krajiny v Evropě.

TZ: [Evropská zemědělská politika se musí zásadně změnit](#)

Hnutí DUHA

Hnutí DUHA: Ředitelství silnic a dálnic proplatilo 91 miliónů za stavbu, která nikdy nevznikla

Státní Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) proplatilo v roce 2008 celkem 91 miliónů korun za zelený most u Hranic na Moravě, ačkoliv takzvaný ekodukt se nikdy nezačal ani stavět. Potvrzují to faktury, které má Hnutí DUHA k dispozici. Hnutí DUHA disponuje kopiemi celkem pěti faktur a takzvaných zjišťovacích protokolů z roku 2008, které při stavbě dálnice D47 průběžně vystavovala společnost Skanska. Na každé faktuře firma zřetelně uvádí, že požaduje uhradit také náklady spojené s ekoduktem na šestadevadesátém kilometru. Převzetí částí stavby rovněž stvrdili svým podpisem zástupci ŘSD.

TZ: [Ředitelství silnic a dálnic proplatilo 91 miliónů za stavbu, která nikdy nevznikla](#)

Calla a Hnutí Duha: Vzkaz do Bruselu: český papírový plán pro obnovitelnou energii nestačí

Národní akční plán pro obnovitelné zdroje energie, který v září odeslala vláda do Bruselu, sice papírově počítá s pokrytím více než 13 % české spotřeby energie z obnovitelných zdrojů, chybí v něm však konkrétní opatření, která by umožnila, že se to opravdu stane. Vyplývá to z obsahu připomínek, které Evropské komisi dnes zaslalo jedenáct českých nevládních organizací (k náhlédnutí [zde](#)) Experti EU by měli posoudit, zda plán umožňuje realistické dosažení společného cíle.

TZ: [Vzkaz do Bruselu: český papírový plán pro obnovitelnou energii nestačí](#)

Calla a Hnutí DUHA: Úložiště radioaktivních odpadů - jak ze slepé uličky?

Zástupci obcí a veřejnosti z lokalit, kterým hrozí stavba hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, požadují zásadní změnu postupu státu. Chtějí, aby byl respektován jejich názor a stali se pro státní orgány skutečnými partnery. Základní podmínkou dalších jednání je nastavení otevřeného transparentního procesu s nepřekročitelným právem obcí a kraje odmítnout úložiště v daném regionu. Petici naleznete [zde](#).

TZ: [Úložiště radioaktivních odpadů - jak ze slepé uličky?](#)

Hnutí DUHA, sdružení Calla a Centrum pro dopravu a energetiku: Energie 2020: cesta k zelenější Evropě, příležitost pro Česko

Ekologické organizace vítají zveřejněný plán Evropské komise [Energie 2020](#), zejména jeho zaměření na zvyšování energetické efektivity a další technologie inovace jako jsou například chytré sítě, které umožní zvládat rostoucí zelenou elektřinu. Plán Evropské komise počítá rovněž s pilotními projekty zaměřenými na změny v řízení přenosových soustav a distribučních soustav. Zvýšení možnosti regulovat stranu poptávky je další významnou podmínkou nasazení vysokého počtu obnovitelných zdrojů do sítě.

TZ: [Energie 2020: cesta k zelenější Evropě, příležitost pro Česko](#)

Greenpeace: Skvělá zpráva pro evropské spotřebitele: EU zakázala kojenecké láhve s bisfenolem A

Evropská unie ve čtvrtek zakázala kojenecké láhve, které obsahují nebezpečnou chemickou látku bisfenol A (BPA). Vyslyšela tak hlasy environmentálních organizací včetně Greenpeace, řady lékařů a vědců, kteří upozorňovali na rizika, která tato látka představuje především pro děti.

TZ: [Skvělá zpráva pro evropské spotřebitele: EU zakázala kojenecké láhve s bisfenolem A](#)

Děti země: Studie o přijatelnosti jezu v Děčíně jsou nekvalitní

Kanalizování Labe zbytečně likviduje cennou přírodu. Děti Země ve svém vyjádření k dokumentaci o hodnocení vlivů uvažované stavby jezu v Děčíně na životní prostředí a k hodnocení jejího vlivu na evropsky chráněné živočichy a stanoviště upozornily, že může jít o příklad odborného selhání obou osob, které si najalo Ředitelství vodních cest ČR. Jejich tvrzení o ekologické přijatelnosti a výhodnosti jezu jsou obecná, povrchní a leckdy bez důkazů. Děti Země proto navrhly, aby MŽP zvážilo zahájení procesu odebrání jejich odborných licencí.

TZ: [Studie o přijatelnosti jezu v Děčíně jsou nekvalitní](#)

Hnutí DUHA: Anketa: Turisté jezdí na Šumavu za divočinou

Turisté přijíždějí na Šumavu kvůli národnímu parku - a vědí, že jeho účelem je zachování divokého pralesa. Vyplývá to z ankety, kterou u pramenů Vltavy přes léto provádělo Hnutí DUHA ve spolupráci se Správou národního parku a občanským sdružením Přátelé Šumavy. Anketa, probíhala od 21. června do 29. srpna 2010 a její kompletní výsledky lze stáhnout [ZDE](#).

TZ: [Anketa: Turisté jezdí na Šumavu za divočinou](#)

Hnutí DUHA: Dobrovolníci budou už pošetě šlapat na paty pytlákům na Šumavě

Skupinky speciálně vyškolených dobrovolných spolupracovníků Hnutí DUHA letos v zimě opět vyrazí do terénu na Šumavě, aby pomohli s ochranou vzácných rysů. Hlídky, organizované v odborné spolupráci se správou chráněné krajinné oblasti, mají za úkol odstrašit pytláky, kteří vzácné šelmy systematicky střílejí. Hlídky křížují šumavskými hvozdy v oblasti mezi Volary, Prachaticemi a Českým Krumlovem. Zájemci o účast by měli absolvovat školení, které bude probíhat o víkendy 26. - 28. 11. Na rysí hlídky se mohou zájemci hlásit on-line na [www.selmy.cz](#), emailem na adrese rysi.hlidky@hnutiduha.cz, nebo telefonicky na čísle 605853787. Více [zde](#).

TZ: [Dobrovolníci budou už pošetě šlapat na paty pytlákům na Šumavě](#)

Občanská sdružení Oživení, Pražské matky a Nadace Partnerství: Chceme být vidět - Fotografická soutěž pro školy

V úterý 16. prosince byla vyhlášena fotografická soutěž pro školy s názvem „Chceme být vidět“. Soutěž je součástí týdenní kampaně za větší viditelnost a bezpečnost chodců a cyklistů v temných podzimních a zimních měsících. Zaměřuje se zejména na školní děti a propaguje používání reflexních prvků jako nezbytné a důležité součásti oblečení, zavazadel či kol, která mnohdy může chodci nebo cyklistovi zachránit život.

TZ: [Chceme být vidět - Fotografická soutěž pro školy](#)

Ekologický institut Veronica: První český ekologický antikvariát byl otevřen v Brně!

V pondělí 8. listopadu byl první otvírací den Ekologického antikvariátu Zelený syseľ. Jde o první antikvariát v České republice specializující se na environmentální, ekologickou, přírodovědnou, zkrátka zelenou literaturu. Ekologický antikvariát Zelený syseľ je společnou aktivitou Ekologického institutu Veronica a Nadace Veronica realizovaný jako součást Ekologické poradny Veronica sídlící v Domě ochránců přírody na Panské 9 v Brně.

TZ: [První český ekologický antikvariát byl otevřen v Brně!](#)

ZÁKONY PROJEDNÁVANÉ V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ A SENÁTU

Z činnosti poslanecké sněmovny

Záznam z jednání minulé schůze naleznete [zde: http://www.psp.cz/sqw/ischuze.sqw?o=6&s=7](http://www.psp.cz/sqw/ischuze.sqw?o=6&s=7). Další schůze proběhne až od 6. 12., její program zatím nebyl zveřejněn. Senát zahájí svoji činnost s novými senátory na schůzi 24. listopadu, první obsahová schůze proběhne od 8. 12., její program si lze prohlédnout [zde: http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/prubeh?schuze=4451](http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/prubeh?schuze=4451).

Na schůzi poslanecké sněmovny budou projednávány následující předpisy:

- **Novelizace zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury** (tisk č. 24). Senátoři předložili novelizaci, která rozšiřuje použití zákona i na energetickou a dopravní infrastrukturu (elektrárny, jezy), mění doručování a navrhuje sloučení územního, stavebního řízení a posuzování vlivů na životní prostředí. Vláda k tisku vydala negativní stanovisko. Poslanci tisk v 1. čtení nezamítli a přikázali ho k projednání hospodářskému výboru, výboru pro veřejnou správu a životní prostředí. Zatím ho projednal pouze Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj, který doporučuje návrh zamítnout.

- **Novelizace zákona o ochraně ovzduší** (tisk č. 90). Poslanci Drobil, Lukša a Kočí předložili do sněmovny krátkou novelizaci zákona o ochraně ovzduší. Návrh projednal již výbor pro životní prostředí, který k němu přijal komplexní pozměňovací návrh. Ten ale neobsahuje zásadní věcné změny. Návrh obsahuje nízkemisní zóny, stanovení emisních stropů a možnost jezdit po ostravské dálnici zdarma během smogových situací.
- **Novelizace zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů** (tisk č. 97). Podle novelizace budou nově podporovány pouze výroby připojené do elektrizační soustavy a v případě fotovoltaik pouze elektrárny s výkonem do 30 kWp umístěné na střechách a konstrukcích budov. Tento návrh už prošel senátem a byl schválen i prezidentem. Na programu schůze senátu od 8. 12. byl zařazen i novější, delší a propracovanější vládní návrh, který řeší financování podpory (tisk 145). Existuje ještě konkurenční opoziční návrh (tisk 143), který má ale negativní stanovisko vlády a minimální šanci na přijetí. Ten nepříznává podporu elektrárnám s akciemi na majitele, elektrárny 2006-2010 pak zdaňuje.
- **Novelizace zákona o hornické činnosti** (tisk č. 107) řeší bezpečnost podzemních objektů a stále čeká na projednání v 1. čtení.
- **Novelizace zákona o odpadech** (tisk 28) jedná se o senátní návrh určený na schválení v prvním čtení, který obsahuje pouze technické změny, a stále čeká na projednání v 1. čtení.

Na schůzi Senátu od 8. prosince budou projednány následující body:

- **Novelizace zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů** (tisk č. 379, původní poslanecký tisk 145 - viz výše), který se zabývá způsobem financování podpory. Tisk byl přikázán Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu a Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí.

PŘIPOMÍNKOVÁ ŘÍZENÍ

Meziresortní připomínkové řízení

V meziresortním připomínkovém řízení nejsou v současnosti žádné relevantní předpisy.

Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům:

Príslušný úřad - MŽP, tučně vyznačena ta řízení, kde nastal od minulého měsíce posun, podrobnosti viz. eia.cenia.cz/sea/koncepce/prehled.php.

- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2010 - 2012 (6 - Stanovisko)
- Aktualizace programu snižování emisí a Programu ke zlepšení kvality ovzduší Karlovarského kraje (6- Stanovisko)
- Strategický plán rozvoje města Prachatice (2 - Nepodléhá dalšímu posuzování)
- Tématický integrovaný plán rozvoje města České Budějovice (2 - Nepodléhá dalšímu posuzování)
- Integrovaný plán rozvoje města Písek - Portyč (2 - Nepodléhá dalšímu posuzování)
- IPRM - Pražské a Náchodské sídliště a Pražské předměstí (2 - Nepodléhá dalšímu posuzování)
- Strategie rozvoje města Nymburk (1 - Oznámení)
- Rozvojový plán sociálních služeb České Budějovice (2 - Nepodléhá dalšímu posuzování)
- Aktualizace Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2011 - 2013 (výhled do roku 2016) a Marketingová studie cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2011 - 2013 (výhled do roku 2016) (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Strategie rozvoje venkova ve Zlínském kraji (1 - Oznámení)
- Aktualizace Programu rozvoje kraje Vysočina (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Aktualizace Generelu dopravy Zlínského kraje - Návrh výhledové koncepce (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Koncepce protipovodňové ochrany Královéhradeckého kraje (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Jablonecká přehrada a okolí (3 - Podléhá dalšímu posuzování)
- Aktualizace programu zlepšení kvality ovzduší na úrovni zóny Olomouckého kraje (3 - podléhá dalšímu posuzování)
- Plán odpadového hospodářství města Světlá nad Sázavou (1 - Oznámení)

Během letošního roku byly zveřejněny mezinárodní návrhy koncepcí, včetně vyhodnocení vlivů těchto koncepcí na životní prostředí (příslušný úřad - MŽP)

- Změny územního plánování Dolnoslezského vojvodství (1 - Posouzení)
- Regionální plán pro region plánování Horní Lužice - Dolní Slezsko (1 - Posouzení)
- Zmeny a doplnky č. 1 Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (1 - Posouzení)

ZE ZAHRANIČÍ

Skandál s plynem HFC-23 mění obchodování s emisemi v EU

Evropská komise dokončuje v těchto dnech návrh, který má evropským průmyslovým podnikům omezit možnost nákupu kjótských emisních povolenek vydaných projektům na likvidaci superskleníkového plynu HFC-23. Komise v současné době připravuje návrh, v jehož důsledku by si evropské průmyslové podniky, které jsou zařazené do evropského systému obchodování s emisními povolenkami, nemohly po roce 2012 nakupovat mezinárodní kjótské kredity udělené některým projektům na likvidaci průmyslových plynů.

Velkou část projektů financovaných prostřednictvím CDM tvoří v současné době projekty, které zahrnují likvidaci trifluormethanu HFC-23, což je nechtěný vedlejší produkt vznikající při výrobě chladicího plynu HCFC-22. Projekty, k jejichž realizaci z valné části dochází na území Číny, se ale nedávno dostaly pod palbu kritiky ze strany neziskových organizací. Produkce tohoto skleníkového plynu, který je mnohanásobně nebezpečnější než CO₂, v důsledku podpory v rámci CDM v uplynulých letech vzrostla a pro řadu investorů v Číně a dalších zemích se tyto projekty staly zdrojem pohádkových příjmů. Výkonná rada CDM v důsledku vznesených obvinění některé z projektů pozastavila. O jejich dalším osudu má orgán rozhodnout ještě před zahájením klimatických jednání v Cancúnu.

Úpravu mechanismu CDM nyní vyžaduje také Evropská unie. Uvádí ji jako jednu z podmínek, za kterých je ochotna připojit se k dohodě, která by znamenala přijetí druhého kola závazků v rámci Kjótského protokolu. Nejsilnější poslanecká skupina v Evropském parlamentu, Evropská strana lidová (EPP), členské státy EU vyzvala k omezení financování problematických projektů v rámci ETS ještě dříve, než v roce 2012, kdy má začít nová fáze obchodování. Lidovečtí europoslanci odhadují, že evropští spotřebitelé prostřednictvím svých účtů za elektřinu poslali na projekty likvidace HFC-23 už 1,5 miliardy eur. Pokud by se nákup emisních kreditů z těchto projektů

zakázal už nyní, ušetřily by se tím do roku 2012 další 3,5 miliardy eur. Kredity za projekty na snižování emisí HFC-23 dosáhnou do roku 2012 hodnoty 5 miliard eur, říká EPP. Likvidace nebezpečného plynu má přitom podle jejich predikcí stát pouze 80 milionů eur.
Euractiv.cz: [Po skandálu se superskleníkovým plynem chystá EU změny v obchodování s emisemi](#)

Bez Číny nemají vyšší klimatické závazky EU valný smysl

Ambicióznější cíle EU v oblasti snižování emisí CO₂ budou mít jen zanedbatelný vliv na globální oteplování, protože je snadno vykompenzuje rostoucí produkce emisí v Číně, říká hlavní ekonom Mezinárodní energetické agentury (IEA) Fatih Birol. Evropská unie plánuje do roku 2020 snížit objem emisí skleníkových plynů o 20 % oproti úrovni v roce 1990. Evropská komise společně s některými členskými státy uvažuje o zvýšení této úrovně až na 30 %. Konečné rozhodnutí o radikálnějším snižování by ale mělo padnout až příští rok.

Ministři životního prostředí států sedmadvacítky se minulý měsíc v Bruselu shodli, že snížení emisí zaručí až v okamžiku, kdy podobně odvážné plány předloží i další státy. V současnosti EU zodpovídá za 14 % emisí. Čína a USA shodně za 20 %. Podle Birola odpovídá evropské 10% snížení emisí zhruba dvoutýdenní čínské produkci. Nejnovější prognóza IEA ([World Energy Outlook 2010](#)) odhaduje, že energetická náročnost Číny vzroste do roku 2035 až o 75 % a bude představovat 22 % celkové světové energetické poptávky. Spotřeba dalších velkých ekonomik USA a Indie se za stejné období zhruba zdvojnásobí. Přestože v roce 2009 byla čínská energetická spotřeba ve srovnání s USA pouze poloviční, poslední odhady IEA naznačují, že dnes je již největším energetickým spotřebitelem na světě. Čína samotná si stanovila cíl snížit do roku 2020 uhlíkovou náročnost o 40-45 % oproti stavu v roce 2005. Předpokládá se ale, že její emise porostou dál s tím, jak bude země dál ekonomicky růst. Energetická spotřeba na hlavu je totiž stále velmi nízká - dosahuje pouze třetiny průměrné spotřeby na hlavu v zemích OECD. Podle šéfa Divize energetické diversifikace v IEA Iana Cronshawa je sice Čína na cestě stát se lídrem v čistých energetických technologiích, zároveň ale do roku 2035 plánuje výstavbu nových uhlíkových elektráren o celkovém výkonu 600 gigawattů. To odpovídá zhruba současnému celkovému výkonu EU, USA a Japonska.

Euractiv.cz: [Birol: Bez Číny nemají vyšší klimatické závazky EU valný smysl](#)

Nová dopravní strategie EU: kdo znečišťuje, at' platí

Evropská komise chce, aby za emise, hluk a ostatní škody spojené s dopravou platili samotní uživatelé. Vyplyvá to z návrhu Bílé knihy o dopravě, která představuje plány Evropské komise v příštím desetiletí, počítá s radikálně odlišným dopravním systémem v roce 2020. Jeho základem má být jednotný evropský dopravní prostor, otevřené trhy, zelenější infrastruktura a nízkouhlíkové technologie. Podle Komise vzrostly emise z dopravy o 24 % mezi roky 1990 a 2008 a tvoří 19,5 % celkových emisí skleníkových plynů.

Pokud chce EU respektovat své klimatické závazky pro rok 2050, bude muset sektor dopravy snížit své emise alespoň o 45-60 % oproti úrovni z roku 1990, píše se v dokumentu. Hlavní problém představuje silniční doprava, která má na svědomí dvě třetiny emisí v dopravě. V budoucnosti však bude třeba omezit také emise z letecké a námořní dopravy, které rostou rychleji než emise v dopravě silniční. Jedním z navrhovaných řešení je využít tržních nástrojů k tomu, aby za emise, hluk a další škody platili uživatelé dopravy, píše se v dokumentu. V oblasti pozemní dopravy dokument navrhuje revidovat směrnici o energetických daních, aby mohla být zavedena daň zohledňující objem uhlíku v palivech. Nárůst ceny „by byl pro uživatele jasným signálem“. Dalším nástrojem, který by mohl zavést cenu za znečištění v silniční dopravě, je emisní strop. Návrh Bílé knihy hledá další způsoby, jak by členské státy mohly zpoplatnit silnice, aby byla zohledněna míra provozu, hluk i znečištění. Směrnice o tzv. euromýtném (Eurovignette), která členskými státy umožňuje zpoplatnit kamiony za používání evropských dálnic, nebude pokrývat celou silniční síť, upozorňuje dokument. V roce 2013 však Komise „zváží postupné rozšíření platnosti systému pro užitkové vozy na celou meziměstskou síť (...) nebo alespoň na hlavní evropské tahy do roku 2020.“

V rámci revize politiky transevropských dopravních sítí (TEN-T) Komise plánuje vypracovat „jádrovou síť“, která bude zahrnovat všechny hlavní dopravní tahy, uzly a strategická spojení. Tato „páteř integrovaného evropského dopravního systému“ by usnadnila problémové plánování projektů TEN-T, které se prozatím neřídí celoevropským zájmem. Komise proto bude analyzovat výstavbu „multimodálních“ dopravních uzlů v osobní přepravě v místech, kde by využití jiného typu dopravy bylo výhodnější a šetrnější k životnímu prostředí. Podobné plány jsou představeny i pro nákladní dopravu. „Multimodální“ typy terminálů se mají nacházet zároveň na strategických místech jádrové sítě i v blízkosti velkých měst. Právě to má podle návrhu zajistit ekologičtější způsob zásobování měst. Ve středu 27. října představil komisař pro dopravu Siim Kallas [zprávu](#), která vyhodnocuje TEN-T v polovině období 2007 až 2013. Z 92 prioritních projektů, které přijdou na 5,3 miliardy eur z celkových 8 miliard vyčleněných na TEN-T v šestiletém období, není pouze 48 z nich opožděných, a mělo by tak být ukončeno do roku 2014. Aby se situace zlepšila, Komise se zmiňuje o možnosti zvýšit podíl financování transevropské infrastruktury ze státních příjmů z dopravy. Tato možnost již existuje, ale státy ji dostatečně nevyužívají.

Euractiv.cz: [Nová dopravní strategie EU: kdo znečišťuje, at' platí](#)

EU 30 % v Cancúnu podmiňuje spolupráci Číny. Tu očekávat nelze

29. listopadu začíná v mexickém letovisku Cancún další kolo mezinárodních jednání o klimatu. Evropská unie přijíždí na konferenci s plánem redukce emisí CO₂. K dalším závazkům v rámci světového společenství je ale připravena jen pokud se zapojí i další významní emitenti. Kjótský protokol, hlavní nástroj Organizace spojených národů pro snižování emisí CO₂ vyprší na konci roku 2012. Ministři životního prostředí 192 zemí světa se proto na konci týdne sjíždějí do mexického Cancúnu, aby se pokusili přiblížit nové dohodě o klimatických cílech. Evropská unie se v roce 2002 připojila k signatářům Kjótského protokolu a v roce 2009 na konferenci v Kodani podpořila Kodaňskou dohodu o klimatu. Právně nezávazná smlouva počítá s vytvořením „Kodaňského zeleného klimatického fondu“, ze kterého budou moci rozvojové země čerpat až 30 miliard dolarů ročně na financování projektů pro snižování emisí. K smlouvě, která má za cíl udržet globální oteplování pod hranici 2 stupňů Celsia, ale dosud nepřistoupila řada významných emitentů jako je Čína, Indie a Rusko.

V Kodani Evropská unie prezentovala také svůj vlastní závazek snížit emise skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % ve srovnání s rokem 1990. Tento cíl vychází z klimaticko-energetického balíčku, který byl přijat na konci roku 2008. Pokud by však další významní aktéři z řad vyspělých i rozvojových států kývli na adekvátní závazky, pak je EU ochotná snížit emise do roku 2020 dokonce o 30 %. Většina expertů od Cancúnu zásadní pokrok neočekává. Bývalý šéf sekretariátu OSN pro klimatické změny Yvo de Boer, který za OSN vedl summit v Kodani, řekl, že úspěchem Cancúnu by bylo, kdyby se mu podařilo přetavit politické rozhodnutí a závazky z Kodaně do „funkčního celku“, který by dokázal i rozvojové země přesvědčit, že pokrok v otázce klimatu je i v jejich zájmu. Významnou dohodu lze očekávat až od summitu v Jihoafrické republice v příštím roce.

Podle evropské komisařky pro opatření v oblasti změny klimatu Connie Hedegaard situace před zasedáním v Cancúnu nevypadá vůbec růžově. Komisařka očekává, že země jako Venezuela, Nikaragua a Kuba budou pokračovat v blokování jakékoli mezinárodní dohody. „Klíčovým hráčem“ podle Hedegaard bude Čína, která má do roku 2020 produkovat 30 % světových emisí, ale zatím nejeví žádný zájem skleníkové plyny významně redukovat. „Pokud z Cancúnu nevzejde kloudný závěr, který posune boj s klimatickými změnami dopředu, pak tím riskujeme, že se klimatická jednání v očích světa stanou něčím bezvýznamným,“ varoval Runge-Metzgera minulý měsíc na klimatické konferenci v Číně.

Podle organizace *The Climate Group*, která sdružuje několik desítek národních i regionálních vlád s předními mezinárodními firmami (Google, Dell, Coca-Cola, Nike a další), je tento trend jasně zřetelný u nastupujících mocností jako je Indie a Čína. Přestože se Peking i Dillí zatím brání mezinárodním závazkům v otázce snižování emisí CO₂, netají se obě země velmi ambiciózními plány v oblasti zavádění moderních a čistých technologií. Po výsledcích klimatického jednání v Kodani je podle Kenbera důležité přistupovat k možným výsledkům nadcházející konference v Cancúnu pragmaticky. Přestože nelze očekávat přelomový pokrok a širokou názorovou shodu, Cancún může přinést řadu parciálních dohod a potvrdit, že multilaterální klimatické jednání pod hlavičkou OSN funguje a může pokračovat dál.

Euractiv.cz: [S čím přijíždí EU do Cancúnu?](#)

Proběhl Evropský týden redukce odpadu

V sobotu 20. listopadu začal druhý ročník "Evropského týdne redukce odpadu". Akci, do které se v tomto roce přihlásilo 30 organizací ze 16 zemí sedmadvacítky. Česká republika se opět nezapojí. Evropský týden redukce odpadu 2.0 ([European Week for Waste Reduction 2.0](#)) je akce, spolufinancovaná programem Evropské komise Life+. Týden redukce odpadu je zaměřen zejména na veřejnou správu, neziskové organizace, průmyslové firmy a vzdělávací instituce, které mohou poskytnout konkrétní příklady, jak běžném životě snižovat objemy odpadu. Do prvního ročníku, který se konal ve dnech 21. až 29. listopadu 2009, se zapojilo celkem 20 státních institucí ze 14 zemí, včetně Srbska, které na členství v EU teprve čeká. Podle Petra Kučery z tiskového oddělení Ministerstva životního prostředí se jeho ministerstvo neúčastní především z finančních a personálních důvodů v rámci úspěšných opatření.

„I po setkání se zástupci Svazu měst a obcí ČR, zda by neměli zájem na participaci (a jejich následném negativním stanovisku), se Česká republika rozhodla pro tento rok projektu EWWR neúčastnit. MŽP přesto tento projekt sleduje a podporuje,“ řekl Kučera. Projekt Estonska zaujal porotu natolik, že mu udělila první místo v kategorii veřejných institucí. Projekt s názvem Let's do it with Ferda je přitom založený na poměrně jednoduchém konceptu. Estonský environmentální výbor vytvořil soubor rad a návodů pro snižování množství odpadu a shrnul je do jedné dvouhodinové lekce pro učitele dětí ve věku od pěti do patnácti let.

V kategorii neziskových organizací zase zaujal projekt „Enrenou de Roba“ katalánské organizace Roba Amiga. Ten spočíval v desetihodinovém maratonu, při kterém mělo 34 designérů přetvořit 4 tuny second handového oblečení v originální módní konfekci. Česká republika, přestože se do Evropského týdne zatím nezapojuje, by mohla být pro akci v budoucnu zajímavým účastníkem. Kromě vysokého podílu recyklovaného odpadu totiž Češi zatím produkují 294 kilogramů odpadu na osobu ročně, což patří mezi lepší výsledky v rámci EU.

Euractiv.cz: ["Uděláme trochu rachot," slibuje letošní Evropský týden redukce odpadu](#)

EU potvrdila závazek vůči rozvojovým zemím

Ze zprávy, kterou včera schválili ministři financí členských zemí EU, vyplývá, že Unie letos rozvojovým zemím poskytla na opatření související s klimatickými změnami 2,2 miliardy eur. Přestože číslo je o něco nižší, než suma, k níž se Evropa zavázala vloni v Kodani, EU věří, že svým slibům dostojí. Z dokumentu vyplývá, že EU a členské státy mobilizovaly v roce 2010 2,2 miliardy eur a mají tak nakročeno ke splnění celkového závazku EU, který má v letech 2010-2012 činit 7,2 miliardy eur. Přestože EU dosavadní plnění označuje za úspěch, faktem zůstává, že podle původního plánu měla v letošním roce poslat rozvojovým zemím o 200 milionů eur více. Slíbila totiž, že každým rokem uvolní 2,4 miliardy eur.

Zveřejněná čísla dále ukazují, že Evropě může ke splnění celkového cíle pro období 2010-2012 chybět až 357 milionů eur. Podle nepotvrzených zpráv za to může především změna postoje italské vlády. Ve zprávě se dále dočteme, že své závazky pro letošní rok nesplnily celkem čtyři státy. Žádný z nich ale výši svého celkového příspěvku nijak nezpochybnil a očekává se tedy, že v následujících letech jejich vlády pomohou navýšit tak, aby letošní výpadek kompenzovaly. „Je neuvěřitelné, že premiér Berlusconi chce vzít svůj slib z Kodaně zpět. Recese byla přeci v plném proudu už tehdy, nemůžeme jí stále využívat jako alibi k neplnění svých závazků vůči Evropské unii,“ uvedla Farida Bena, mluvčí italské větve mezinárodní neziskové organizace Oxfam. Téměř polovina prostředků, které Evropská unie v loňském roce rozvojovým zemím poskytla, putovala podle zprávy na snižování emisí prostřednictvím nízkouhlíkových technologií. Třetina peněz šla na projekty adaptace na změny klimatu a zbývající 362 milionů na ochranu lesů. Dokument dále uvádí, že přes polovinu peněz vyplatila Evropa rozvojovým zemím ve formě půjček a 1,05 miliardy eur ve formě grantů.

Evropská unie hodlá svou zprávu nyní prezentovat na klimatických jednáních, které v mexickém Cancúnu začnou 29. listopadu. Hlavním tématem má být právě financování redukčních a adaptačních opatření v rozvojových zemích. Organizace, které se zabývají bojem proti chudobě, ale unijní pomoc kritizují. Peníze, které EU posílá do rozvojových zemí, podle nich nepředstavují „nový a dodatečný“ zdroj financí. Prostředky státy v rámci svých rozpočtových kapitol na rozvojovou pomoc pouze přesunuly na boj se změnami klimatu.

Euractiv.cz: [Klima: Závazek vůči rozvojovým zemím splníme, říká EU](#)

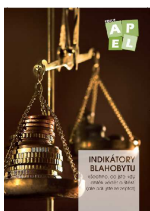
Podle EU není environmentální legislativa implementovaná dostatečně

Evropská komise pracuje na plánu, který má zlepšit způsob, jakým členské státy implementují do svých zákonů evropskou ekologickou legislativu. Mimo jiné uvažuje o zpřísnění kontrol přímo na místě nebo o posílení role národních soudců v případech porušování právních předpisů. Komise uvedla, že bude usilovat o zajištění koherentnější legislativy, bude podporovat dohled nad jejím plněním, zvýší efektivitu inspekcí a posílí roli národních soudců v oblasti implementace evropské legislativy.

Evropská komise, která je pověřena dohledem nad implementací evropské legislativy, v minulosti uvedla, že většina z řízení, které s členskými zeměmi zahájila z důvodů nedostatečné implementace, spadá právě do oblasti životního prostředí (20 % veškerých případů). Koncem roku 2009 takto Generální ředitelství Komise pro životní prostředí pracovalo na 491 případech. V drtivé většině případů šlo o nesoulad národní a evropské legislativy v oblastech jakými jsou péče o zachování životního prostředí, vodní hospodářství a nakládání s odpady.

Studie, kterou Evropská komise zveřejnila koncem loňského roku, doporučila vytvořit zvláštní evropskou agenturu, která by dohlížela nad implementací legislativy v oblasti odpadového hospodářství. I přesto, že nakládání s odpady patří oficiálně mezi hlavní priority EU, na národní úrovni to příliš znát není. Pokud by zvláštní agentura skutečně vznikla, mohla by být podle zmíněné studie pověřena například posuzováním národních systémů pro dohled nad uplatňováním příslušné legislativy, koordinací inspekcí a podobnými aktivitami. Členské státy Evropské unie by měly do 26. prosince 2010 implementovat do svých právních řádů směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí. Unie jí přijala v roce 2008 po dlouhé diskusi o pravomocích EU v oblasti trestního práva. Směrnice obsahuje výčet možných přečinů v oblasti životního prostředí, které je podle práva nutné klasifikovat jako trestné činy, ať už byly spáchány úmyslně nebo v důsledku závažné nedbalosti. Norma nevytváří seznam nových protiprávních činů, pouze členské státy vyzývají, aby k existujícím zákazům přiřadily odpovídající trestněprávní sankce.

Euractiv.cz: [EU si posvítil na implementaci ekologické legislativy](#)

ZK: Zelený kruh představil v pondělí 22. listopadu novou publikaci z edice APEL s názvem „INDIKÁTORY BLAHOBYTU- všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat)“. Publikace shrnuje vývoj v měření kvality života a udržitelnosti prostředí. Autoři podkladových studií jsou Jiří Časlavka z Glopolu, Tomáš Hák z COŽP UK, Stanislav Kutáček z Masarykovy univerzity a Viktor Třebický z TIMURU. Publikace je volně k dispozici ke stažení na [webových stránkách Zeleného kruhu](#).

Arnika: Jak žít dobře, zdravě a ekologicky šetrně

V pátek 26. listopadu proběhl křest knihy s názvem **Jak žít dobře, zdravě a ekologicky šetrně**. Tato kniha je o důsledcích našich každodenních rozhodnutí - co koupit, co jíst a pít, jak bydlet, jak cestovat, jak se bavit. Podává informace, popisuje dopady obvyklých rozhodnutí nejen na životní prostředí a nejen v našem nejbližším okolí a nabízí alternativy. Leccos jste možná už slyšeli, mnohé informace pro vás mohou být nové. Málokde je najdete takto pohromadě. Na vzniku knihy se autorsky podíleli Jindřich Petrlík, Milan Havel, Hana Gabrielová a další.

Požadavky na maďarské předsednictví EU

Organizace Greenpeace vydala informační list shrnující její požadavky na environmentální agendu, která by měla být projednána v době maďarského předsednictví Evropské unii. Greenpeace se zaměřuje na své dlouhodobé priority (změna klimatu, GMO, biodiverzita, ochrana moří, bezpečná energetika), v tomto materiálu ale především akcentuje témata, kterým se maďarské předsednictví během následujícího půlroku nebude moci vyhnout. Greenpeace.org: [Požadavky na maďarské předsednictví EU](#)

Jak může evropský rozpočet ovlivnit udržitelnou budoucnost?

Publikace neziskové organizace Transport and Environment ukazuje zásadní roli směřování veřejných financí při výstavbě infrastruktury. Publikace potvrzuje, že způsob jakými jsou utvářeny rozpočtové priority v EU má přímý dopad na možnosti prosazovat udržitelnou dopravu.

Transportenvironment.org: [Report: Changing Perspectives - How the EU Budget can Shape a Sustainable Future](#)

Analýza emisí z dopravy v EU z roku 2008

Další publikace pocházející odd organizace Transport and Environment analyzuje data emisí z dopravy uváděná Evropskou unií v roce 2008. Data mezinárodně sbírá a vyhodnocuje komise Organizace spojených národů, která se zabývá vyhodnocováním plnění závazků Kjótského protokolu. Data ukazují nárůst emisí z pozemní individuální dopravy, nárůst emisí železniční dopravy přitom stagnuje.

Transportenvironment.org: [CO2 emissions from transport in the EU27 - An analysis of 2008 data submitted to the UNFCCC](#)

OZNÁMENÍ

Křesadlo 2010

Znáte někoho, kdo dobrovolně věnuje svůj čas a energii veřejně prospěšné činnosti? Již desátým rokem můžete navrhnout dobrovolníky na udělení ceny: „**KŘESADLO 2010**“ Cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci. Návrh na udělení ceny dobrovolníkům za hlavní město Prahu zašlete nejpozději **do 30. ledna 2011** na adresu HESTIA, o. s., Na Poříčí 12, 110 00, Praha 1 či e-mailem: michaela.jandova@hest.cz, faxem: 224 872 076. Více informací naleznete [zde](#).

Calla: Fotografická soutěž "Torza jsou krásná!"

Sdružení Calla vyhlašuje fotografickou soutěž pro amatérské fotografy s názvem "Torza jsou krásná!" Soutěž si klade za cíl popularizovat a propagovat význam starých stromů a mrtvého dřeva v ochraně biodiverzity a ohrožených druhů. Organizátoři by v rámci soutěže rádi ukázali, že staré stromy jsou také esteticky hodnotnými artefakty v krajině. Z vítězných a dalších vybraných snímků bude uspořádána výstava a budou k vidění také na internetové prezentaci v rámci webu sdružení Calla. Uzávěrka přijímání fotografií do soutěže byla stanovena na **31. prosince 2010**.

Občanská sdružení Oživení, Pražské matky a Nadace Partnerství: Chceme být vidět - Fotografická soutěž pro školy

V úterý 16. prosince byla vyhlášena fotografická soutěž pro školy s názvem „Chceme být vidět“. Soutěž je součástí týdenní kampaně za větší viditelnost a bezpečnost chodců a cyklistů v temných podzimních a zimních měsících. Zaměřuje se zejména na školní děti a propaguje používání reflexních prvků jako nezbytné a důležité součásti oblečení, zavazadel či kol, která mnohdy může chodci nebo cyklistovi zachránit život. Více informací naleznete [zde](#).

Čtvrtý ročník soutěže Ceny Karla Velikého pro mladé Evropany

Cena je určena pro mladé lidi, kteří se podílejí na projektech zaměřených na podporu porozumění mezi národy zemí Evropské unie. Termín pro podání přihlášek je do 23. ledna 2011. Cenu Karla Velikého pro mladé Evropany vyhlašuje Evropský parlament společně s mezinárodní Nadací Ceny Karla Velikého v Čáchách a je určena pro mladé lidi ve věkovém rozmezí 16 až 30 let. Vítězný projekt by měl sloužit jako příklad pro mladé lidi žijící v Evropě a měl by obsahovat praktické příklady vzájemného soužití Evropanů jako jedné komunity. Mezi vybranými projekty jsou výměnné programy mládeže, umělecké nebo internetové projekty s evropským rozměrem. Oceněny mohou být projekty, které byly letos zahájeny a buď již byly ukončeny nebo stále ještě probíhají.

Zájemci, kteří jsou autory či se spolupodílejí na projektu, ať jednotlivci nebo skupiny, musí do 23. ledna registrovat sebe i projekt a krátce ho shrnout v angličtině, francouzštině a němčině. Přihlášky jsou k dispozici na [stránkách soutěže](#).

AKCE

14. Emission Trading

Čtrnácté pokračování konference Emission Trading se koná **ve středu 1. prosince** již tradičně v hotelu Novotel. Konference bude reagovat na aktuální otázky, které s plánovanými změnami v obchodování s povolenkami vznikají. Účastníci získají možnost debatovat se zástupci veřejné zprávy a dozvědět se vše, co je zajímavá. Program konference naleznete [zde](#).

PRO-BIO LIGA: Kontrola a certifikace biopotravin

Zajímá vás, jak v praxi vypadá systém kontroly a certifikace ekologického zemědělství a jaké názory na něj mají čeští odborníci na ekologické zemědělství? Pak jste srdečně zváni na panelovou diskusi k tomuto tématu, která se koná **ve středu 1. prosince** v Praze. Více informací naleznete [zde](#).

Parlamentní seminář "Chytrá podpora pro čistou energii - Jak by měl stát vylepšit podporu pro obnovitelné zdroje energie?" Seminář se koná **ve středu 1. prosince** od 9:45 do 15:00 v Poslanecké sněmovně. Seminář organizují Hnutí DUHA, sdružení Calla a Nadace Heinricha Bölla pod záštitou pana poslance Petra Gazdika, předsedy poslaneckého klubu TOP09 a Starostové a pana poslance Václava Zemka, ČSSD, člena Výboru pro životní prostředí. Závazné přihlášky, zasílejte na adresu martin.sedlak (zavinac) hnutiduha.cz. Více informací o semináři naleznete [zde](#).

CEE Bankwatch Network a Glopolis: Evropská investiční banka - Investice pro rozvoj? aneb Vše, co jste kdy chtěli vědět o EIB, ale báli jste se zeptat.

Workshop o aktivitách Evropské investiční banky (EIB) - jedné z největších mezinárodních finančních institucí na světě - za hranicemi EU, zejména v zemích chudého Jihu se uskuteční **ve čtvrtek 2. prosince** od 14:00 do 17:00 v The HUB (Drtinova 10, 150 00 Praha 5). Workshop bude zaměřen na představení současné role EIB v rozvojových aktivitách EU, zmapování vnitřních rozhodovacích procesů uvnitř banky, v Evropské unii a v členských státech (se zvláštním důrazem na roli České republiky) a na možnosti pro zlepšení současného stavu. Hostem bude Savior Mwambwa, ředitel organizace Centre for Trade Policy and Development, zaměřující se zejména na boj proti chudobě a vztahy mezi chudobou a obchodní politikou. Více informací naleznete v [pozvance](#).

STUŽ: Seminář VODA V KRAJINĚ

Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Vás zve na diskusní seminář na téma VODA V KRAJINĚ, který se koná v úterý **7. prosince 2010** od 16. 00 do 19:00 hodin na Novotného lávce 5, Klub techniků, místnost č. 319. Voda je nezbytná pro život v jeho nejrozmanitějších formách. Člověk potřebuje zdravou pitnou vodu. Voda má vliv na klima. Voda je důležitou součástí krajiny. Člověk s vodou jako se vzácným statkem nenakládá. Nad těmito skutečnostmi se budou účastníci prosincového semináře zamýšlet. Více informací o semináři naleznete [zde](#).

V Ekologické poradně Veronika začíná každoroční prodej vánočních stromků - FSC jedliček. Od **29. listopadu až 22. prosince** můžete nakupovat Vánoční jedličky - stromy pro život. Cena je 90 Kč - k jedličce dostanete návod, jak se o ni starat, a pozvánku na slavnostní dubnovou výsadbu. Kupte si živou vánoční jedličku v květináči a na jaře z nich společně s Veronikou vysaďte kus lesa. Prodej na adrese Panská 9, Brno, pondělí - čtvrtek 9 - 18 hod, pátek 9 - 14 hod. Chcete-li si jedličku odnést, doneste si, prosím, vlastní tašku. Více [zde](#).

Otevřený prostor: Peníze jinak?

Ve dnech 26. - 30. ledna pořádá občanské sdružení Trast pro ekonomiku a společnost již 5. ročník třídního semináře ve stylu open space/otevřený prostor o současném finančnictví a jeho alternativách: etickém a družstevním bankovníctví, etickém investování a lokálních a komunitních měnách. Více informací naleznete [zde](#).

INZERCE

Ekologický právní servis (EPS) hledá „asistenta/asistentku účetní“. Předpokládaná doba nástupu je leden - únor 2011. Životopisy (včetně kontaktů na reference) a motivační dopisy zasílejte na e-mail: jana.tomaskova@eps.cz. Další informace na www.eps.cz.

Hnutí DUHA hledá finanční koordinátorku/koordinátora mezinárodního projektu. Nabízí práci na poloviční úvazek v brněnské kanceláři Hnutí DUHA. Podrobnosti naleznete [zde](#).

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl finančně podpořen v grantovém řízení MŽP. Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky